'ఆ మనిషి ఇవ్వాళయినా వస్తాడా? నౌకరీ అంటే లెక్క లేకుండా పోతున్నది జనాలకు'! అనుకున్నాడు రఘురామయ్య. అతనికి చిరాగ్గా ఉంది. ఇంకా ఎనిమిదిన్నర గంటలే. స్కూలుకు ముందొచ్చిన పిల్లలు ఆవరణలో ఆడుకుంటు న్నారు. 'తనంటే ముందు వచ్చి కూర్చుంటాడు కానీ అందరూ ముందెందుకు వస్తారు?' అను కున్నాడతను. కోపంగా ఉంది అతనికి రంగరా జంటే.

క్రితం రోజు ఫోను చేసి "సార్, నా పని కాలేదు. ఇంకో రెండు రోజులు లీవు కావాలి" అని అడిగాడు.

'ఏం ఇంకా నీ పెళ్లాన్ని అమ్మటం కాలా?' అని అడుగుదామనుకుని కూడా తమాయించు కుంటూ, "నువ్వు వెళ్లేటప్పుడు లీవు గ్రాంట్ చేయించుకువెళ్లలేదు. లెటరు రాసి నా టేబులు మీద పారేసి వెళ్లిపోతావా? ఇప్పుడు ఫోను చేసి ఇంకా రెండు రోజులు లీవు కావాలంటావా? స్కూలు ఎలా నడవాలి? మళ్లా ఎన్నికలొస్తు న్నాయి. ఓటర్ల ఎన్‌రోల్‌మెంట్‌కి కొంతమంది టీచర్లను పంపమంటూ మునిసిపాలిటీ తాఖీదు! నా వల్ల కాదు ఈ స్కూలు నడపడం. నువ్వు రేపటికల్లా వచ్చావో సరే. లేకపోతే నీకు గ్రాంట్ చేసిన ఈ నాలుగు రోజుల సెలవు కూడా క్యాన్సి ల్ చేస్తాను" అని అరిచాడు పెద్దగా హెడ్ మాష్టరు రఘురామయ్య.

అవతల నుంచి బదులు లేదు. ఫోను కట్ చేశాడు రంగరాజు.

అతను ఇవ్వాళ స్కూలుకు రావాలి. వస్తే మళ్లీ చీవాట్లు పెట్టాలనుకున్నాడు రఘురామ య్య. చెప్పకుండా వెళ్ళిపోయినందుకు కూడా కోపం రాలేదు అతనికి. లీవ్ లెటర్లో రంగరాజు "సిన్స్ ఐ హావ్ టు గోటు మై విలేజ్ టు సెల్ మై లాండ్ ఎలాంగ్ [illegible] క్షన్..." అని రాసాడు. [illegible] పొలంతో పాటు పెళ్ళాన్ని కూడా [illegible] అక్కడికీ తను వెళ్తే [illegible] – ఇంగ్లీష్ రాకపోతే లీవ్ లెటరు తెలుగులో తగలెట్టండి అని. [illegible] మొన్నటికి మొన్న ఆ సోషల్ స్టడీస్ మాస్టారు శ్రీనివాసు కొడుకు పుట్టెంటుకలు తీయించడా నికి యాదగిరిగుట్ట వెళ్తూ 'ఏజ్ ఐ వాంట్ టు షేవ్ మై సన్స్ హెడ్...' లీవు కావాలని రాసాడు.

"ఇదేంటయ్యా! ఇట్టా రాసావు! నువ్వే గుం డు గీకుతావా నీ కొడుక్కు?" అని తను అడి గాడు.

"నేను కాకపోతే క్షురకుడు. దరిద్రపు మ్లేచ్ఛ భాషలో దేవుడికి తలనీలాలు సమర్పించటానికి సరైన మాట లేదే! మన దౌర్భాగ్యం – అలాంటి క్షుద్రభాషలో సెలవు అభ్యర్థన పత్రాలు రాయా ల్సి వస్తున్నది" అన్నాడతను.

"ఓర్నీయమ్మ! నీ కడుపుడక! అవేం మాటల య్యా! ఆడలేక మద్దెలమీద పడి ఏడ్చినట్టు! మన చాతకానితనానికి భాష మీద పడి ఏడవా లా? ఇంగ్లీష్‌లో రాయమని ఎవడేడ్చాడూ...? తెలుగులో తగలెట్టొచ్చుగా?" అన్నాడు హెడ్‌మా ష్టారు.

శ్రీనివాసు దగ్గరగా వచ్చి రహస్యం చెబుతు న్నట్టు "తెలుగులో రాస్తే బట్టబయలే కదండీ! ఇంగ్లీష్ ఎవడికీ సరిగా రాదు కనుక సేఫ్. అందుకే ఇంగ్లీష్‌లో రాయడం. లేకపోతే శు భ్రంగా తెలుగులో రాసేవాళ్లం. మీరు కూడా సీక్రెట్ విషయాలేమన్నా ఉంటే ఇంగ్లీష్‌లో రాసి పెట్టుకోండి" అని ఓ ఉచిత సలహా పారేసాడు.

డా॥ కాకాని చక్రపాణి

నిజానికి ఆ రోజు రఘురామయ్య మూడేం బాగా లేదు. ఎనిమిదింటికి స్కూలుకు బయలు దేరి పెన్ను కన్పించక ర్యాక్ మీద వెతుకుతూ. అనాలోచితంగా కూతురు నోట్‌బుక్ కనిపిస్తే తెరచి చూసాడు.

తెరవగానే కన్పించింది పెద్ద పెద్ద అక్షరాల్లో - మీరు ప్రేమలో పడ్డారో లేదో తెలుసుకోవటా నికి ద్వాదశ మార్గాలు...

'ఇదెక్కడి తంటారా బాబూ!' అనుకుంటూ చదివాడు.

12) మీరు అతను/ఆమెతో రాత్రి చాలా సేపు మాట్లాడారు. అయినా పడుకోబోయే ముందు అతను/ఆమె గుర్తుకు వస్తూంటే -

11) మీ పక్కన అతను/ఆమె ఉండి, మీరు

నిజంగానే మెల్లగా నడిస్తే -

10) అతను/ఆమె వేరే ఊర్లో దూరంగా ఉన్నప్పుడు మీకేం తోచనట్టుగా ఉంటే -

9) అతను/ఆమె గొంతు వినగానే మీ పెదాలపై చిరునవ్వు మొలిస్తే -

8) మీరు అతను/ఆమెను చూస్తున్నప్పుడు, చుట్టుపక్కల మరెవరూ మీకు కన్పించకపోతే-

అంటూ ఇలాంటి పనికిమాలిన లక్షణాలు పన్నెండు చెప్పేసాక, 'ఇందులో సగం పైన లక్షణాలు మీకుంటే మీరు ప్రేమలో పడ్డట్టే' అని రోగ నిర్ధారణ చెయ్యటం జరిగింది.

'ఆ పడ్డట్టే నడుములు విరిగేట్టు! తన కూతురు ఏ పత్రికలోనో చూసి రాసుకుని ఉంటుంది.

ఎందుకు [illegible] ఈ ప్రేమ [illegible] టాయి. [illegible]

"అనురాధా!" అని పిల్చాడు.

"అది కాలేజీకి వెళ్లిందండీ... ప్రైవేటు క్లాసుందిట!" అని అరిచింది [illegible] భార్య వంటింట్లో నుండి.

"ఎనిమిదింటికేం ప్రైవేటు క్లాసు?"

"మీ పంతుళ్లకు టైమేముంది? ఎప్పుడైనా పెడతారు. ఎప్పుడూ బడి తప్ప మరో ధ్యాస వుంటుందా? పెళ్లాలకు ఇంట్లో దమ్మిడీ సాయం ముండదు. ఏ పూలతో పూజిస్తేనో ఈ జన్మలో పంతుళ్లకు పెళ్లాలవడం!..."

ఇప్పుడు భార్యకు జవాబుచెప్పే తీరికలేదు

హైదరాబాద్ నగర కేంద్ర గ్రంథాలయంలో మానస ఆర్ట్ థియేటర్స్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన సభలో శ్రీ విహారి రచించిన 'వీక్షణం' గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న దూరదర్శన్ డైరెక్టర్ డా॥ పాలకుర్తి మధుసూదనరావు. చిత్రంలో రఘుశ్రీ, విహారి, అబ్బూరి ఛాయాదేవి. ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్, ఆచార్య నమమాసస్వామి ఉన్నారు.

రఘురామయ్యకు.

'సాయంత్రం ఆ ప్రైవేట్ క్లాస్ సంగతేమిటో, ఈ ద్వాదశరోగలక్షణాల సంగతేమిటో తేల్చాలి. ఈ జబ్బు ముదురుపాకాన పడితే ఓ పట్టాన వదలడం కష్టం' అనుకున్నాడు. అయితే, ఒకందుకు సంతోషం కలిగింది రఘురామయ్యకు - 'ద్వాదశ' అంటే 'పన్నెండు' అని కూతురికి తెలిసినందుకు.

పావుతక్కువ తొమ్మిదైంది. పంతుళ్లు, పంతులమ్మలు ఒక్కొక్కళ్లే వచ్చి అటెండెన్స్ రిజిష్టరులో సంతకం పెట్టి, స్టాఫ్ రూమ్‌లోకి వెళ్తున్నారు.

అప్పుడు చెమటలు కక్కుకుంటూ, హడావిడి పడుతూ వచ్చాడు లెక్కల మాష్టారు పానకాలరావు.

"సార్! మా మదరిన్లా చచ్చిపోయింది సార్. నాకు మూడు రోజులు శెలవు కావాలి సార్. ఆమె దహన సంస్కారాలు కాగానే వచ్చేస్తాను సార్..." అన్నాడు.

"ఏం ఏమయ్యింది? ఆసుపత్రిలో చేర్పించాం. ఇప్పుడు నయంగానే ఉందంటివిగా మొన్న!"

"ఏమయిందో మరి. సడెన్‌గా ముంచుకొచ్చింది".

"సరే, శెలవు చీటి రాయి. ఈలోపల నేను అసెంబ్లీకి వెళ్లి వస్తాను" అని లేచి బయలుదేరాడు రఘురామయ్య.

'ఇంకా రంగరాజు రానేలేదు. అయినా పానకాలరావుకు శెలవు ఇవ్వక తప్పదు. అత్త చచ్చిపోయివున్నా శెలవు ఇవ్వలేదు కర్కోటకుడు అంటారు' అనుకున్నాడు.

ప్రార్థనయి, పిల్లలంతా ఎవరి క్లాసులకు వారు వెళ్లిపోయాక, తన గదికి వచ్చాడు రఘురామయ్య. అతను టెన్త్ క్లాసుకు ఇంగ్లీష్ తీసుకుంటాడు. మొదటి రెండు పీరియడ్లలో అడ్జస్టుమెంట్లు, మిగతా వ్యవహారాలూ చూసుకున్నాక మూడో పీరియడ్ క్లాసుకు వెళ్తాడు.

'ఇంక రంగరాజు ఇవాల్టికి రానట్టే' అనుకుంటే మండిపోయింది రఘురామయ్యకు. అంతలో లీవ్ లెటర్ రాసి పట్టుకొచ్చాడు పానకాలరావు. లీవు శాంక్షన్ చెయ్యటానికి, పచ్చపెన్ను తీసి సంతకం పెట్టబోతూ చదివాడు హెడ్‌మాష్టర్...

పానకాలరావు రాసాడు.... "ఏజ్ మై మదరిన్లా హాజ్ ఎక్స్‌పైర్డ్ అండ్ ఐ యామ్ ఓన్లీ రెస్పాన్సిబుల్ ఫర్ ఇట్, ప్లీజ్ గ్రాంట్ మి వన్ వీక్స్ లీవ్".

"నువ్వు చంపేసావటయ్యా మీ అత్తని?" అనడిగాడు హెడ్‌మాష్టర్ తీక్షణంగా. "ఇంగ్లీష్ రాకపోతే ఎందుకయ్యా రాయటం? ఫో... వెళ్లి చక్కగా తెలుగులో రాసుకురా. అప్పుడు నీకు శెలవు మంజూరు చేస్తాను" అని హుంకరించాడు హెడ్‌మాష్టర్.

'ఏమిటో ఈ మనిషి, స్పెల్లింగు ఏదయినా తప్పుందో ఏం పాడో! చెప్పి చావడు, ముసలి పీనుగ!' అని గొణుక్కుంటూ స్టాఫ్ రూమ్‌లోకి వెళ్లి, మరో కాయితం మీద తను ఇంగ్లీష్‌లో రాసిన శెలవు చీటిని తెలుగులోకి అనువదించి పట్టుకొచ్చాడు పానకాలరావు.

హెడ్‌మాష్టర్ చదివాడు. "నామదరిన్లా చచ్చిపోయింది. అందుకు నేనొక్కడనే బాధ్యుడను కాన నాకు ఒక వీక్‌డేస్ లీవు ఇవ్వవల్సింది".

"ఇది తీసుకెళ్లి పోలీస్‌స్టేషన్‌లో ఇవ్వరా. నిన్ను బొక్కలో పెడతారు" అన్నాడు రఘురామయ్య కస్సుమంటూ.

"ఎందుకండీ, నేనేం తప్పు చేసాను?"

"అంత అమాయకంగా మాట్లాడతావేమయ్యా? మదరిన్లాకు తెలుగు లేదా? ఆ ఇంగ్లీష్ మదరిన్లా మృత్యువుకు నువ్వే బాధ్యుడవని రాస్తే పాపం వాళ్లు మాత్రమేం చేస్తారు, నిన్ను బొక్కలో తొయ్యటం తప్ప. ఎందుకయ్యా మీరంతా పంతుళ్లయ్యారు నా ప్రాణం తియ్యడానికా!"

"నేను మ్యాథ్స్ టీచర్ని సార్! నాకు తెలుగు, ఇంగ్లీష్ అంత బాగా రాకపోయినా ఇబ్బంది లేదు..."

"పోనీ లెక్కలు బాగా వచ్చునా? మొన్న డిఈఓ వచ్చినప్పుడేమన్నాడు...?"

'అసలే తను మదరిన్లా పోయిన దిగుల్లో ఉంటే ఈ హెడ్‌మాష్టారు గోలేమిటి? ఆ డిఈఓ తనకు లెక్కలు రావన్నాడు... వాడికొచ్చేడ్చినట్టు. ఎప్పుడో ఏవో పొరపాట్లు దొర్లుతాయి. ప్రతీదీ పట్టించుకుంటే బతుకు బండలే'.

"ఇంతకూ శెలవు ఇస్తారా? లేదా?"

"ఎందుకివ్వనూ... వెళ్లిరా. మళ్లీ లీవు ఎక్స్‌టెన్షన్ అన్నావంటే మాత్రం ఊరుకోను".

'బతుకుజీవుడా!' అనుకుంటూ వెళ్లిపోయాడు పానకాలరావు.

అంతలో క్లర్క్ రాజమణి వచ్చాడు. ఏవో బిల్లులు తెచ్చి చూపెట్టాడు.

"ఇవి మనం సామాను తెచ్చిన షాపువి కావే?" అడిగాడు హెడ్‌మాష్టారు.

"కానీ ఇవి కూడా వాడిచ్చినవే సార్! పైగా ఈ బిల్లులో సేల్స్‌టాక్సూ అదీ ఉండదు సార్!"

"మరి సేల్స్‌టాక్స్ వేసాడుగా? అది నువ్వు తినాలనా, నేను తినాలనా? బిల్లు మీద ప్రింటయిన షాపు ఈ [illegible] యినా అయితే నా [illegible] నా? ఏం వద్దు [illegible] దీంట్లో ఉన్న అయిటమ్స్ [illegible] బిల్లులో వేసి నీ చేతిలో ఏమైనా [illegible]"

"అంత నమ్మకం లేకపోతే మీరే చెక్ చేసుకోండి సార్!" అన్నాడు రాజమణి [illegible]

"ఒక్కణ్ణీ అన్నీ చూసుకోలేననేగా [illegible] ఎప్పుడో టైమొచ్చినప్పుడు ఆ పని చేస్తా. అది సరే, ఆ అరియర్స్ బిల్లు ఎప్పుడవుతుంది? టీచర్లంతా నా వెంట పడుతున్నారు. బిల్లు సబ్‌మిట్ చేస్తేనేగా డబ్బొచ్చేది".

"చేస్తాను, సార్! ఒక్కణ్ణి! ఎన్నని చూసుకోను. క్రితం హెడ్‌మాష్టారు సారయితే ఏ అదనపు పని వచ్చినా ఆయనే చూసుకునేవాడు. ఇలా నా ప్రాణం తీసేవాడు కాదు. అయినా మొన్న మనోహరు సార్ మిమ్మల్ని బిల్లు అడిగితే, బిల్లు చేయిస్తే నాకేమొస్తదన్నారంట! 'అంటే, ఏందయ్యా, ఈయనకు బిల్లు చేయించినందుకు లంచమివ్వాలా?' అన్నాడు ఆ సారు".

ఓ క్షణం బిత్తరపోయాడు హెడ్‌మాష్టర్. తేరుకుంటూ... "మంచి తెలివిగలవాడివోయ్! ఈ వెధవ గుమాస్తాగిరీ చేయాల్సినవాడివి కాదు నువ్వు. నీకు ప్రమోషన్ ఇవ్వాలని పైకి రాస్తా. నీ మాటలకర్థం బిల్లు చేస్తే నీకేం ముట్టచెప్పాలనా? నీకు, నాకు అరియర్స్ రావు. అలాగవి నువ్వు బిల్లు చెయ్యనన్నా, నేను సంతకం చెయ్యనన్నా కుదరదు. నీకు నా సంగతి తెలీదు. జాగ్రత్త. బిల్లు చెయ్యటం నీ డ్యూటీ. అందుకు లంచం అడిగినట్లు తెలిస్తే, తాట వలుస్తా" అన్నాడు హెడ్‌మాష్టారు కోపంగా.

"నేను చెయ్యను సార్! మీరేం చేస్తారో చేసుకోండి".

"నీ కిరాణా దుకాణం నీ పేరున ఉందా, నీ భార్య పేరున ఉందా?"

"అది మీకనవసరం".

"ఎం ఆర్ ట్వెంటీ ఫోర్ అవర్స్ గవర్నమెంట్ సర్వెంట్. బాబూ! ఇక్కడ నీ విద్యుక్త ధర్మం నిర్వర్తించకుండా, డ్యూటీ అవ్వని చెప్పి వెళ్లి, హోల్‌సేల్ దుకాణాల్లో నీ దుకాణం కోసం సామాన్లు కొనుక్కోవడం ఇక్కడందరికీ తెల్సు. నీ బతుకు బాగు కోసం నీ తంటాలేవో నువ్వు పడుతున్నావు. మేమ కాదన్నా అది అలవాటుగా తీసుకుని ఇక్కడ పని ఎగ్గొట్టాలని చూశావో, అదనపు డబ్బు ఆశించావో ఇబ్బంది!"

"మాట్లాడకుండా కోపంగా చూస్తూ వెళ్లిపోయాడు రాజమౌళి. మూడో పీరియడ్ క్లాసు తీసుకుని వచ్చేటప్పటికి నలుగురు మనుషులు హెడ్‌మాస్టారు కోసం వేచిచూస్తున్నారు.

లోపల తన గదిలో సెటిలయ్యాక వాళ్లని లోపలకు పిలిచాడు. స్కూల్లో టెన్త్ క్లాసు చదివే పిల్లవాడు విల్సన్ తండ్రి శామ్యూల్, అతని మేనమామ డేవిడ్, మరిద్దరు అతని మామ స్నేహితులు వాళ్లు. విల్సన్‌కు హాజరు సరిపోలేదని టెన్త్ క్లాసు పరీక్షకు పంపకుండా డిటైన్ చేసినందుకు హెడ్ మాస్టారుతో మాట్లాడటానికి వచ్చారు వాళ్లు. తండ్రేం మాట్లాడలేదు. మేనమామ మాట్లాడాడు. తన మేనల్లుడిని పరీక్షకు పంపాల్సిందేనని వాదించాడు. పంపకుంటే పరిణామాలు తీవ్రంగా ఉంటాయని హెచ్చరిక చేసాడు.

అంతా తాపీగా విన్నాక "నువ్వేం చేస్తున్నావయ్యా?" అని అడిగాడు హెడ్‌మాస్టారు.

"అది నీ కనవసరం. బేకారుగా తిరుగుతున్నా. చెప్పింది చెయ్యి. లేదా మర్డరయిపోతావు!"

"మర్డర్‌కు స్పెల్లింగ్ చెప్పరా... హాజరు లేకపోయినా నీ మేనల్లుడిని పరీక్షకు పంపిస్తాను."

"ఎం.ఎ.ఆర్.డి.ఇ.ఆర్. మాటమీద నిలబడేవాడివయితే విల్సన్‌ని ఎగ్జామ్‌కి పంపు."

"ఇంకెక్కడ పంపించేది? మర్డరు చేసావు కదరా ఇంగ్లీషు భాషను. వాడిని నువ్వే ఫెయిల్ చేసావు! నా మాట విను. బెయిలు మీద బయటున్నావు. విల్సన్ చెప్పాడు. నేను ఒక్క ఫోను కొడ్తే నిన్ను తీసుకెళ్లి బొక్కలో తోస్తారు. పిల్లవాడు యేడాదిలో నెల రోజులు స్కూలుకు రాలేదు. ఒకవేళ నేను పంపినా వాడు పరీక్ష రాసుకాదు. 'నువ్వు పంపు. ఆ తరువాత సంగతేదో మేం చూసుకుంటాం' అంటావు. నీ విషయంలో మీ నాయన అలా చూసుకున్నాడు కనుకే, నువ్విలా లోపలకు, బయటకు తిరుగుతున్నావు. బంగారంలాంటి పిల్లవాడి భవిష్యత్ పాడుచేయదలుచుకున్నావా? ఇంకో యేడు స్కూల్లో చదివినందువల్ల మునిగిపోయేదేంలేదు. ఏడీ, వాణ్ణి రమ్మను. వాడిని నేనే అడుగుతాను 'చదువుకుని పరీక్షకు వెళ్లటమో, వెళ్లి కాపీ కొట్టి పట్టుబడటమో... ఏది మంచిదో?"

"ఏయ్ మాస్టారూ! పుచ్చలెగిరిపోతాయ్. జాగర్త!"

అలా విల్సన్ మేనమామ డేవిడ్ అంటూనే ఉన్నాడు, హెడ్‌మాస్టర్ లేచి నిలబడి, అతని చొక్కా పట్టుకుని గుంజి, మరో చెయ్యి చాచి అతని చెంప వాయించాడు. "ఇది జంతువును సంకెళ్లు వేసి బోనులో పెట్టనందుకు! పోలీసులకు ఫోను చేయనందుకు సంతోషించు. ఈ సంఘటన తర్వాత నాకేం జరిగినా మొదటి అనుమానితుడివి నువ్వే అవుతావు! పిల్లవాడికి టీసీ ఇచ్చి పంపెయ్యగలను. ఇంకెక్కడా వాడిని

చేర్చుకోను. అయితే, నువ్వు ఒట్టి వెధవ్వని వాడి భవిష్యత్తును పాడుచెయ్యను, వెళ్లు" అని అరిచాడు హెడ్‌మాష్టారు.

అతని అరుపులకు అదిరిపోయారు రాజమణి, స్టాఫ్‌రూమ్‌లో నుండి పరుగెత్తి వచ్చిన ఉపాధ్యాయులు. ఈ నస హెడ్‌మాష్టారు ఓ రౌడీని కొట్ట తెగించగలడని వాళ్లూహించలేదు. విల్సన్ తండ్రికి దిమ్మతిరిగిపోయింది. కొడుకుని తీసుకొచ్చి హెడ్‌మాష్టారు కాళ్లమీద పడేసాడు. మళ్లీ సంవత్సరం చదివి పాసవుతానని పిల్లవాడి చేత చెప్పించాడు. హెడ్‌మాష్టారు వాళ్లు తిరిగి వెళ్లిపోతూంటే పిల్చి, "డేవిడ్! 'జాగర్త' కాదు, 'జాగ్రత్త' అన్నాడు నవ్వుతూ.

మధ్యాహ్నం భోంచేసి కూర్చున్నాడో లేదో ఫోను మోగింది. రఘురామయ్య రిసీవరెత్తాడు.

"స్కూలేనా? నా పెళ్లాన్ని పిలవరా" అని పలికాడో తాగుబోతు.

"నీ పెళ్లాం ఎవ్వర్రా?" అడిగాడు హెడ్‌మాష్టర్.

"అపర్ణ"

"ఓహో, శివుడి పెళ్లామా?"

"ఓర్నీ, నువ్వెక్కడ తగిలావురా బాబూ! శివుడి పెళ్లాం కాదు, నా పెళ్లాం. దానికిష్టంలేకపోయినా నువ్వే తార్చేట్టున్నావే ఆ శివుడెవరికో".

"అపర్ణ అనగా ఏక పర్ణములో భుజించునది అని. ఇక్కడ అట్టాంటి వాళ్లెవరూ లేరు".

"నువ్వెవరో నీకు తెలుగు కూడా సరిగ్గా తెలిసినట్టు లేదే. 'అపర్ణ' అంటే ఏక పర్ణమును కూడా భుజించునది అని అర్థం. అంటే పార్వతి".

"సర్లే, ఉండు పిలుస్తున్నాను".

పిలవనంపితే [illegible] లో నుండి. ఆమె తెలుగు [illegible] మొగుడు తాగుబోతని విన్నాడు హెడ్‌మాష్టారు. అతను ఎక్కడ పని చేస్తాడో ఏమో పని [illegible] జీతంతోనే సంసారం గడవాలి. ఫోనులో [illegible] డింది. రిసీవరు క్రెడిల్ చేసి మౌనంగా [illegible] డింది.

"వెళ్లాలా?" అడిగాడు హెడ్‌మాష్టర్.

ఆమె తల ఊపింది.

హెడ్‌మాష్టారు కారణం కూడా అడగలేదు. "వెళ్లు" అన్నాడు.

"రెండో పీరియడ్ నైన్త్ బి క్లాసు ఉంది సార్!"

"నేను తీసుకుంటాలే వెళ్లు".

ఆమెను పంపించేసి, రాజమణిని పిల్చి, ఇద్దరూ అరియర్స్ లెక్కలు కట్టటం మొదలెట్టారు. రాజమణి పిల్చిన వెంటనే వచ్చి పని మొదలెట్టాడు. లేకపోతే తన్నుకూడా కొడ్తాడేమోనని భయపడినట్టున్నాడు. మొదటి పీరియడ్ కాగానే, "నేను క్లాసు తీసుకు వస్తాను. నువ్వు నేను లేనని పని ఆపక" అని నైన్త్ తెలుగు క్లాసు తీసుకోటానికి వెళ్లాడు.

హెడ్‌మాష్టారు క్లాసుకు వెళ్లిన కాసేపటికి డిప్యూటీ డిఈఓ పంపయ్య వచ్చాడు. హెడ్‌మాష్టారుకి కబురు వెళ్లింది.

"సార్‌ని కూర్చోబెట్టి, మంచినీళ్లివ్వు. చాయ్ తెచ్చివ్వు. నేను క్లాసుకాగానే వస్తానని చెప్పు" అని ప్యూనుకి డబ్బులిచ్చి పంపేసాడు రఘురామయ్య.

డిప్యూటీ డిఈఓ వచ్చింది ఎంక్వైరీకి. అరియర్స్ బిల్లు చెయ్యటానికి హెడ్‌మాష్టారు లంచ

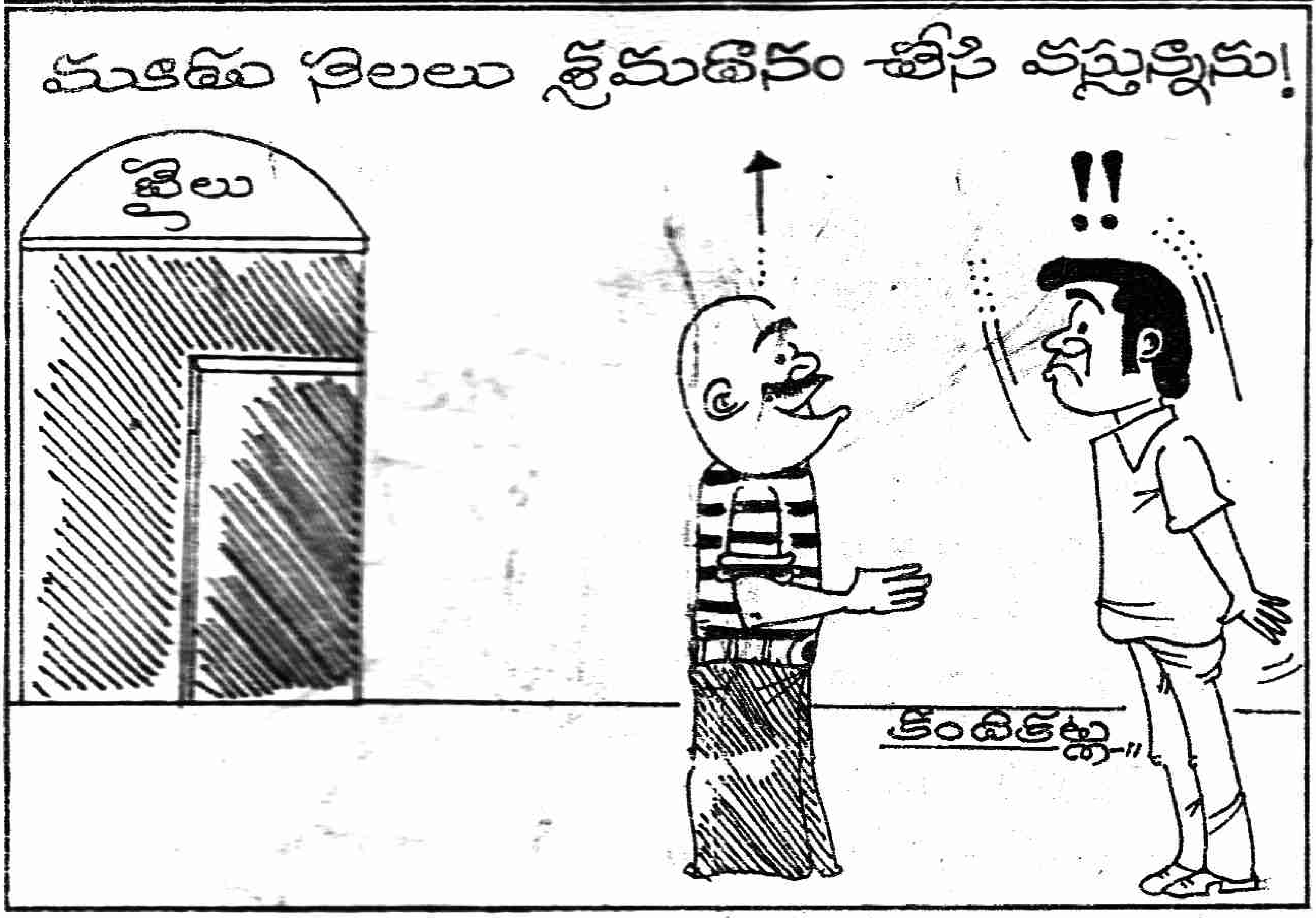

మదుగుతున్నాడని జిల్లా విద్యాధికారికి ఎవరో ఆకాశరామన్న ఫిర్యాదు చేసాడు. ఆయన సంగతేదో తేల్చుకు రమ్మని తన డిప్యూటీని పంపాడు. రాగానే పంపయ్యకు బిల్లు తయారుచేస్తున్న రాజమణి కన్పించాడు. టీచర్లనందర్నీ పిల్చి అడిగాడు డిప్యూటీ డిఈఓ. లెటరు సంగతి 'మాకు తెలీదంటే మాకు తెలీద'న్నారు వాళ్లు.

నిజానికి అక్కడేమీ వుండదని డిప్యూటీ డిఈఓ పంపయ్యకి తెలుసు. రఘురామయ్య, పంపయ్య ఇద్దరూ స్నేహితులు. పదేళ్లు ఒకే స్కూల్లో కలిసి పనిచేసిన వాళ్లు. పట్టు విడుపులు తెల్సినవాడు కావడాన పంపయ్య డిప్యూటీ డిఈఓ కాగలిగాడు. రిటైర్ అయ్యే లోపల డిఈఓ కూడా అవుతాడు. రఘురామయ్య చచ్చీ చెడీ హెడ్మాష్టారు అయ్యేటప్పటికి రిటైరుమెంటు వయసు వచ్చేసింది.

రెండో పీరియడు బెల్లయ్యాక హెడ్మాష్టారు వచ్చాడు. డిప్యూటీ డిఈఓ తను వచ్చిన పని చెప్పాడు. ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు. "ఏవిటీ మధ్య ఫైటింగులు కూడా చేస్తున్నావట!" అని అడిగాడు.

"ఈ మిశ్రమ భాష ఎందుకు? కొట్లాటల్లోకి కూడా దిగుతున్నావట' అని అడగొచ్చుగా?" అన్నాడు రఘురామయ్య.

'వీడు మారడు' అనుకున్నాడు పంపయ్య.

"వాడు రౌడీ వెధవ. ఒకసారి నేరం చేసి ఉన్నవాడు. వాడేమయినా నిన్ను చేసి ఉంటే..."

"ఇట్ రిక్వైర్స్ లాట్ ఆఫ్ గట్స్ టు బీట్ ద హెడ్ ఆఫ్ ది ఇన్‌స్టిట్యూషన్. హి కేమ్ టు మై సీట్ ఆఫ్ పవర్. ఐ డింట్ గో టు హిమ్. ఎనీ హౌ ఇట్‌వాజె కాలిక్యులేటెడ్ రిస్క్"

హోంబెల్ కొట్టగానే హెడ్మాష్టారు లేచాడు, "లెట్స్ కాలిట్ డే. ఏ హోటల్లో అయినా కాఫీ తాగుదాం. చాలా రోజుల తరువాత కలిసాం" అన్నాడు. ●